

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آیین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سؤالات

سال ششم - شماره ۱۴۹۸

صفحه ۱

فهرست مطالب

شنبه ۲۴ فروردین ماه ۱۳۲۹

دوره شانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۰

روزنامه یومیه

فهرست مذاکرات

صورت مشروح مذاکرات همین جلسه دوره

شانزدهم مجلس شورای ملی از صفحه ۱ تا ۵

آگهی های رسمی از صفحه ۱ تا ۲۴

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه بیست فروردین ماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب:

۱- تصویب صورت مجلس.

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: اسلامی - شوشتری - پیراسته - اردلان

۳- معرفی هیئت دولت از طرف آقای منصور نخست وزیر

۴- موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه

پس دو ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای دکتر معظمی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه اعتراضی

نیست (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب شد

آقای اسلامی

۲- بیانات قبل از دستور آقایان:

اسلامی - شوشتری - پیراسته - اردلان

اسلامی - مرایش بنده در اطراف سیاست خارجی

است. گرچه بنده عقیده دارم که ما اصلاً سیاست خارجی نداریم.

برای اینکه وزارت خارجه نداریم این دستگاه پرزرق و برق

وزارت خارجه و معتویانش بعقیده بنده نیستند گفت

وزارت خارجه است و بایستی قفلش گرفت و بندش

کوبید و بوجه اش را صرف ایجاد کارخانجات و

سدسازی کرد که مردم گرسنه و فقیر این مملکت

لااقل راحت باشند زیرا علاوه بر آنکه این وزارت

خارجه منشاء اثری نیست و کارهایش برای مملکت
بعقیده من ضرر و خطر دارد اساساً یک کارهایی
میکنند که دلشان میخواهد، مثلاً ملاحظه بفرمائید
اعلیحضرت همایون شاهنشاهی برای ایجاد و برقراری

دوستی بین ایران و پاکستان تشریف فرمای پاکستان
میشوند و انصافاً هم در آنجا یک پذیرائی شایانی
میکنند و برای این پذیرائی هم هزینه زیادی البته
برای پاکستان داشت و در اینجا موقعی که اعلیحضرت

آنجا تشریف دارند دولت در تهران دولت اسرائیل
را برسمیت میشناسد و با هندوستان قرارداد میبندد
بنده بپایبخت دولت اسرائیل کاری ندارم نقیاً اثباتاً

برای اینکه من نمیدانم سیاست نامرئی بریتانیای کبیر
در اینجا ما مشغول چه کاریست؟ بنده عقیده ام
اینست که اگر قرار بود که ما دولت اسرائیل را برسمیت

بشناسیم لااقل بهتر این بود که یک مدتی تأمل بکنند

که اعلیحضرت برگردند از این مسافرت و کرد و
غبارها یک کمی بشینند. اینها نیست مگر آنکه
همانطور که عرض کردم در یک جمله که ما وزارت
خارجه نداریم، همین وزارت خارجه ما از همه
ادارات خرابتر است اما چون مردم باعدلیه و شهرداری و
غیره بیشتر تماس دارند نمی بینند که وزارت خارجه است که
تیشه بریشه حیات مملکت میزند، اغلب مأمورین
وزارت خارجه که بعنوان سفیر و وزیر مختار بخارج
میروند، جز یکی دو سه نفر بقیه بقدری مردمان
ناتوان و بیچاره و زبون هستند و پایرویک سیاست
خاصی هستند که اساساً بنده عقیده دارم که اینها لیاقت
دقت اندیکاتور نویسی را ندارند تا چه رسد باینکه
وزیر مختار باشند. مخصوصاً این وزرای مختاری
که اخیراً برای بعضی نقاط تعیین شده اند، بنده من باب نمونه
عرض میکنم این خوبش است موقعی که آقای محسن
رئیس سفیر کبیر ایران در انگلستان شده بود آقای
دهقان یک دعوتی بجای کرده بودند، پیرارسال بود
در انجمن روزنامه نگاران. بنده هم آنجا بودم
آقای محسن رئیس در ضمن نطقی که پشت آن میز جای
کرده بودند شاهکار نطقشان این بود که وقتی من رفتم
بانگلستان روابط ورزشی ایران را با انگلستان رو
براه خواهم کرد و ورزشکاران ایران را بانگلستان
خواهم برد مثل اینکه ما با انگلستان دیگر هیچ کادی
نداریم و فقط کار ورزش است و اتفاقاً آنروز آقای
عبدالرحمن فرامرز هم آنجا بودند در آن موقع هم
ایراد را کردند که آقا ما خیلی کارها داریم تنها گار
ورزش نیست این را ملاحظه بفرمائید، این
خوبش است

(نورالدین امامی - آقای محسن رئیس)

● این مذاکرات مشروح همین جلسه از دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

« اداره تنه نویسی و تحریر صورت مجلس »

خیلی هم مرد خوبی است ولی نباید سیاست خادجیش را در انجمن روزنامه نگاران بگوید (اسلامی) بلی بسیار مدخوبی است، مرد دروغی است بنده که مرضی نکردم حالا بدما بماند عرض کنم در این روزها صحبت اینست که يك مذاکرات و اقداماتی است که با بعضی دول همجوار قرار داد دوستی منعقد کنیم این البته بسیار خوب است و بسیار مفید است البته اگر برای مملکت باشد ولی وزارت خارجه باید متوجه باشد که ما از گذشته هم باید عبرت بگیریم، ما يك پیمان سعدآباد داشتیم که چون واقعه شهریور پیش آمد هیچ این پیمان مشرتر نشد گرچه بعضی عقیده دارند که این چون ممکن بود بمنافع بریتانیای کبیر لطمه وارد کند انجام نشده امروز هم باید متوجه بود که ما اگر قرار دادی منعقد میکنیم و با دولتها مذاکره میکنیم انشاءالله بفتح مملکت باشد و دول دیگر من غیر مستقیم در موقعش استفاده نکنند. يك موضوع دیگر موضوع وضع تجارتی و بازرگانی است که واقعا این تجارت مملکت ما را امروز می بیند که اوضاع اقتصادی و تجارتی مملکت منحصر بیک مقدار هنگفتی از واردات است که واقعا قابل تأسف است ما اصلا صادراتمان صفر شده است و تجارت یعنی اینکه از تمام دول بریزند توی این مملکت چیزهایی که هیچچیزه من الوجوه بدرد ما نمیخورد؟ اشخاصی هم می آیند که اینها یا سفیر کبیر بوده اند یا وزیر مختار اینها دسته جمعی بعنوان هیئت تجارتی و نمایندگی بازرگانی فرستاده میشوند بمالک خارج مثلا بنده يك چیزی خوانده بودم که يك هیئت چهار نفری یا پنج نفری رفته بودند دوام در هندوستان بودند راجع بموضوع تجارت صحبت کرده بودند بعد وقتی که از هندوستان برگشتند گزارشان را تقدیم دولت کردند البته بنده این گزارشا را در اینجا عرض میکنم که چیست چون مملکت ما مملکت گزارش و کیسینون است خدا حفظ کند آقای فریدونی معاونت وزارت کشور را، اینها آمدند و گزارش تعقیب کردند حالا بی رسید آقا این گزارش چی بوده است و چه قدر برای دولت تمام شده است مسافرت اینها، بنده اینجا عرض میکنم که این مذاکرات با هندوستان فقط برای این بود که وقتی که در کارخانجات رشت و مازندران چتائی و گونی بقدر زیاد هست دولت ایران می رود از هندوستان مقدار زیادی چتائی و گونی میخورد، این روابط بازرگانی است، بنده مراضی زیاد دارم ولی چون وقت ندارم عرضم را خاتمه میدهم ولی يك مطلبی را میخواستم عرض کنم و آن مطلب نامه ای است که آقای قوام السلطنه نوشته بودند البته آقای قوام السلطنه اگر نامه ای نوشته بودند برای دلسوزی مملکت و برای خیرخواهی بعقیده بنده بیبایستی مستقیماً ممرض میداشتند به پیشگاه ملوکانه نه اینکه در روزنامه ها منتشر کنند و جنبه تبلیغاتی داشته باشد و چون بعقیده بنده این نظر ایشان توهین بمقام سلطنت بود از آقایان تقاضای کنم که از دولت بخواهند دولت را مکلف کنند که این توهین را بهر نحوی که هست جبران کنند و تدارک این کار را بکنند (صحیح است)

را باطل کنند این غلط است آقایان این صحیح نیست من با اشخاص طرف نیستم من از نظر قانون میگویم که هر مغر بخر و هر همین باقونی بد ما بتواند بیاید انتخابات را باطل کند باطل انتخابات صورت مجلس ندارد آقایان نمایندگان بروید ببینید بمذا هر کس میتواند و کبیل شود بشود اما اگر پایه غلط بود بعدا این پایه سر مایه میشود برای مملکت این يك موضوع بود، موضوع دیگر موضوع برسمیت شناخته شدن دولت اسرائیل است عمل انجام شده، من شخصاً با کلیبی های طهران، آقای اورنگ هستند... (قبایل) هیچ عملی انجام نشده (اجازه بدهید حق با شما است عرض میکنم که آقای اورنگ هستند و میدانند که کلیبی های طهران با من خصوصیت دارند حتی خدا را شاهد میگیرم نصف بیشترشان بمن پیشنهاد کردند که آقا يك دوره سید عبداله و کبیل ما بود ما راحت بودیم برای اینکه بین ما اختلاف است بیاید قبول کنید و کالت ما را من گفتم وقتی قبول میکنم که اختلاف بین شما نباشد اعتراض من بکلیبی ها نیست البته هر دین رسمی و هر دین اساسی که در قانون اساسی ما ذکر شده است اگر در ایران باشد بطور تساوی از نعمت قانون بهره مند است به آنها هیچگونه اعتراضی ندارم ولی موضوع اسلام بسیط - الحقیقه است اینجا يك گله دارم از دول عربی همان اشتباهی که ابن ابو سفیان و دول اموی در قرن اول اسلام برخلاف کتاب کریم و سنت رسول اکرم و عمل خلفای راشدین انجام دادند آمدند موالیان اسلام را منحصر کردند بخودشان حالا در دول برادران اسلامی ما هم این اشتباه هست. نتیجه وخیمه خودخواهی و اسلام را منحصر بخود کردن این عمل بیبیه وزارت امور خارجه که فرمایش ایشان هنوز رسمیت ندارد و شده است (صفائی سؤالی در این مورد شده باید دولت جواب بدهد) عملی انجام شده است اجازه فرمائید آقای صفائی شما سؤال فرمودید خیلی هم بجای سؤال فرمودید دولت هم مکلف است بیاید جواب بگوید ولی برای اینکه منعکس کنیم در خارج که مجلس شورای ملی روحش از این قضیه خبر نداشته است (صحیح است) وجهاً من الوجوه مجلس شورای ملی اعمالی که برخلاف مصالح جامعه چهار صد چند میلیون مسلمان دنیا بدون مشورت با سایر مسلمین انجام بشود نمیتواند با يك چنین نظری باین کیفیت موافقت کند البته شاید يك روزی بنابر مصالح دولت ایران يك دولتی را برسمیت باید بشناسد و میشناسد آن وقتی است که حلاجی شود، جرح و تمذیل بشود، جلب نظر و کلاه بشود، حقیقت امر روشن بشود به بیبیم سیاست مستتر خارجی میخواید اورا با وارد کنند یا به آزادی و فکر خودمان آن عمل را میکنیم از این جهت بنده خواستم عرض کنم این عملی که شهرت گرفته و گفته شده است که این عمل انجام شده است مورد تصدیق ما قرار نخواهد گرفت.

رایب رئیس - آقای شوشتری. بسم الله الرحمن الرحیم واقع شدیم در امر انجام شده. خیلی تأثر وارد در این مملکت اموری انجام میشود برخلاف نظر مجلس و جلب افکار مجلس و جلب فکر و کلا، صالحین این مقام، متخصصین امور سیاسی، بعد هم آقایان اظهار میکنند حالا دیگر انجام شده، مثلا، اولاً يك مقدمه ای را عرض می کنم از ارباب جراید مخصوصاً استدها میکنند توجه بکنند باصل ۱۳ قانون اساسی که موظف است روزنامه نگاران ۱۰۰ اصل ۱۳ را میخوانم، مذاکرات مجلس شورای ملی از برای آنکه نتیجه آنها بموقع اجرا گذارده شوند باید علنی باشد روزنامه نویس و تماشاچی مطابق نظامنامه داخلی مجلس حق حضور و استماع دارند بدون آنکه حق نطق داشته باشند، تمام مذاکرات مجلس را روزنامهجات میتوانند بطبع برسانند بدون تعریف و تفسیر معنی، اگر بنا شد روزنامه نگاران ۱۰۰ من خودم یکی از طرفداران روزنامه ها هستم و با تمام قوا سعی میکنم جدیت میکنم حتی در آن نطق سابقم اشاره کردم که روزنامه ها تادرجه ای مفسرین کتب آسمانی باید باشند برای اینکه رکن چهارم مشروطیتند برای اینکه آنها باید قوه انتقاد داشته باشند، انتقاد یعنی نقادی کردن، یعنی پول رواج را از پول قلب تشخیص کردن، نه اینکه نسبتهای خلاف واقع دادن و کلاهی مملکت را آورده کردن و افترا زدن و مورد اتهام قرار دادن، در صورتیکه روزنامه نگار باین عملیات دست زد من عاجز نیستم، اشتباه نکنید، با من رزم نمیشود کرد، من در مجلس تشریح میکنم و بنده هم عمل میکنم اینجا جلو میگیرم، روزنامه نگار رکن چهارم مشروطیت است نباید نطق و کبیل را تعریف کند، نباید برخلاف معنی چیزی بنویسد، نباید بر علیه مملکت تعریک کند، نباید احساسات حقیقی مردم را بکشد، نباید احساساتی تولید کند برخلاف مصالح مملکت باشد این را عرض کردم برای اینکه بدانند خدا شاهد است از نظر حرف نیکویم از هیچ مقامی نسبت رسم زره محمد هلی پشت ندارد پسر هلی این ابی طالب است اگر تمام مردم بايستند يك طرف من بموقع حق يك طرف ما بایستم اینکه آنروز اعتراض کردم راجع بانتخابات اعتراض اصولی بوده اعتراض بشهر، باشخاص کار ندارم هیچ میل ندارم اگر اشخاص صالحی بیایند در مجلس از افکار آنها استفاده میکنم و اگر خدای نخواست آنها فکر صالح نداشته باشند هر قدر قویتر باشند برای مبارزات سیاسی برای من بهترند اینکه عرض کردم آقا انتخابات بصورت قانونی نیست صحیح بود آقایان مسئولیت دارند توجه کنید انجمنی از طبقات ششگانه تشکیل شده است اخذ آراء شروع شده است هفتاد و چند هزار رأی گرفته شده است و اعلام شده بود بعد شروع شده بقرائت آراء آنها يك تشریفاتی دارد این قرائت آراء پنجاه و چند صد نفر بوده اگر انجمن هده ای را تشغیب کرد از آن صدانق که در آن نهادند و نور و تطبیح در کار بوده باید آراء آنها را باطل کند نه اینکه تمام انتخابات

را اسم بردید و شاهد فرار دادید؟ شوشتری - ایشان هم در آن موقع بودند رایب رئیس - آقای پیراسته - بنده قبل از مطالبی که میخوام عرض آقایان برسانم تلگرافی از کاشان رسیده راجع بانتخابات کاشان که از طرز عمل فرماندار و انجمن شکایت کرده اند عیناً تقدیم مقام ریاست میکنم واستدها میکنم بدولت تذکر بدهند که در کار انتخابات سهل انگاری نکنند و بشکایتها رسیدگی کنند. عرض دیگر بنده راجع بمطلبی است که آقای اسلامی هم بطور خلاصه اشاره کردند و آن نامه ایست که آقای قوام السلطنه نوشته اند و در روزنامه ما هم بنظر آقایان رسیده است بنده وارد این لب و بجهت در آن نمیخوشه چون آن يك موقع دیگری مورد بحث قرار خواهد گرفت و هر کس موافق و مخالف نظرش را خواهد گفت و آنچه که بمصلح مملکت باشد با اکثریت تصمیم خواهد گرفت چیزی که بنده باید عرض کنم راجع بصلاحت تویستند این نامه است آقای قوام السلطنه - اینکه در تمام مدت زمامداریش کاری که نکرد حفظ و رعایت قانون بود (صحیح است) - الا دیگر اسم برد، خیلی مضحک است کسی که وزیرش را از پشت میز وزارت بدون محاکمه بدون هیچگونه تشریفات گرفت حبس کرد، کسی که غالب رجال مملکت را بجزم اینک با زمامداری او مخالفت کرده اند تبعید کرد و حبس کرد، کسی که نسبت آذربایجان عملی کرد که هر مرد وطن پرست و بی نظری تا آخر عمرش نسبت باو ایراد دارد و قلوب همه را جریحه دار کرد این آقا حالا آمده است و سنک قانون اساسی را بسینه میزند و واقعا جای تأسف است يك وقتی راجع به آقای قوام السلطنه صحبت میکردم یکی از دوستان به بنده میگفت که خوب است آقای قوام السلطنه آمدند و راجع باصنامی که مطابق قانون کرده اند حرف میزدند برای اینکه هر چه کرده برخلاف قانون بوده است. ملک مدنی - آقای پیراسته کدام يك از رجال ما قانون اساسی را حفظ کرده اند (زنک رئیس) بنده طرفداری از آقای قوام السلطنه نمیکنم بنده اعتراض بعملیاتی است که میشود. پیراسته - اجازه فرمائید بنده خیال میکنم از نظر شفلی که بنده بعهده داشتم میخوام اطلاعاتی به آقایان بدهم یعنی شهادت بدهم، بنده افتخار داشتم که دادستان بودم و قوام السلطنه پرونده اش در آنجا تشکیل شد بنده میخواستم عرض کنم و با اطببتان عرض میکنم با سند و دلیل و مدرک که قضیه آذربایجان بدست خود قوام السلطنه و برای این بوجود آمد که قوام السلطنه روی کار بیاید بنده دلیل دارم هر کسی که قبول ندارد میتواند برود پرونده را بخواند مطابق پرونده هائی که در دادسرا هست در همان موقع در منزل همین آقای قوام السلطنه جلساتی تشکیل میشد با حضور یکی از مأمورین خارجی برای اینکه ایشان بیایند و همکاری بکنند با پیشه وری و چند نفر دیگر، رضای روستاهم در آن جلسات شرکت میکرد برای اینکه پرونده در آذربایجان عوغا بکنند تا مقامات دیگری را وادار بکنند باینکه چون خارجها

میگویند ما با هیچکس وارد مذاکره نمیخویم مگر اینکه قوام السلطنه بیاید او بیاید خوب آقا فکر بکنید بچه مناسبت يك دولت خارجی یا آن پیشه وری میگوید که من با هیچکس وارد مذاکره نمیخوم مگر این که قوام السلطنه بیاید این را جز بر تئانی بر چیز دیگری میشود حمل کرد؟ این آقای قوام السلطنه حالا بقانون اساسی ما ایراد میگیرد کسی که اصلا هیچک از اصول قانون اساسی را رعایت نکرده و بنده افتخار دارم که پرونده کثیف ترین افراد این مملکت (کواقما شرمم میآید که پشت این تریبون اسمش را ببرم ولی عرض میکنم) مظفر فیروز در زمان بنده طرح شده (حاذقی - اسمش را نبرید) این آقای مظفر فیروز کاری که نکرد نبود، همه تصدیق میکنند مظفر فیروز از مسکو تلگراف رمز کرده بود به پیشه وری و دکتر جاوید، جواز فروخته بود، قاچاق کرد مملکت را فروخت همه کاری کرد وقتی که شکایت شد از مظفر فیروز بنده دستور تعقیبش را دادم بشهادت یکی از افراد شریف این مملکت آقای منصور السلطنه که در آن موقع وزیر دادگستری بودند آقای قوام السلطنه فرمودند مظفر فیروز یعنی من و هر کاری که مظفر فیروز کرده ام کرده ام و هر کسی که مظفر فیروز را تعقیب کنند من را تعقیب کرده، آقای قوام السلطنه رفتند با خارجها قرار داد بستند و صحبت کردند که ما راجع به آذربایجان چون يك مسئله داخلی است با مسالمت حل میکنیم! آقا آذربایجان يك نقطه داخلی مملکت است چرا اشخاص خارجی را وارد کاری که جنبه داخلی دارد میکنید شما میروید برخلاف تمام اصول با خارجها قرارداد می بندید خلاصه این عملیاتی که شده اگر مجلس با نوزدهم دسته بندی نکرده بودند بعضی هایم میگذاشتند که میرفت بدیوانک شور و مجازات خودش را به بیبند حال دیگر بللی برای مانمی خواند این آقا سنک قانون اساسی را بسینه میزند و يك باندی در خارج درست نمیکرد و با آقای مظفر فیروز و ایرج اسکندری و رفقای دیگرش، این آقای قوام السلطنه برعکس آنچه که طرفدارانش تظاهر میکنند حزب توده را تقویت کرد و توده را آورد روی کار چهار روز تخته مهم را بدست عناصر خائن توده سپرد، دادگستری و بهداری و پیشه و هنر و فرهنگ، قوام السلطنه با وضعی که بوجود آورده بود فقط خدای ایران، ایران را حفظ کرد والا همه رفته بود بنده این جا میخوام عرض کنم بنام يك نماینده ملت و بنام کسی که افتخار این را داشته که قاضی تحقیق راجع بیرونده قوام السلطنه بوده بدینا اعلام میکنم که این آقا يك سهم و خائن بمملکت ایران است و من یقین دارم که انشاءالله اگر فرصتی بشود وسائل مهمتری پیش نیاید پرونده اش بدیوان کشور خواهد رفت تاسیه روی شود هر که در او غش باشد، موضوع دیگری که میخواستم عرض کنم راجع بدادگستری است چون بنده در برنامه دولت که صحبت میکردم اظهاراتم نا تمام ماند و نتوانستم تمام مراضی خودم را بکنم بعد که آقای تدین در مجلس سنا اظهاراتی راجع بدادگستری فرمودند موجب گله بعضی از آقایان نطق دادگستری

شده بود و بنده فقط بطور خلاصه عرض میکنم با فعش دادن و ناسزا گفتن دادگستری اصلاح نمیشود، اگر خواستیم دادگستری بمعنی واقعی داشته باشیم باید بنشینیم به بیبیم مایشش کجاست و چه جور میشود این معایب را رفع کرد و يك دادگستری درست بوجود آورد و خیال میکنم که آقای تدین هم تصدیق خواهند فرمود که در بعضی موارد دادگستری ارفاقهای بیورد کرده که موجب عدم رضایت بعضی شده ولی حتماً آقای تدین دیگر نباید ناراضی باشند، دادگستری شرط اول اصلاحش پول است و شرط دومش يك جوشهاست تصدی امر والا اگر ما بیاییم اینجا یا در مجلس سنا یا در جراید هر روز بقضات دادگستری حمله بکنیم نتیجه اش این خواهد شد که آن عده ای هم که در آنجا با تمام مجرمونها میسازند و تحمل میکنند و جر میکنند جان میکنند و کار میکنند آنها هم مایوس میشوند و دلسرد... (رضوی شیرازی - دادگستری قضات خوب خیلی دارد چند نفر هم نیستند) صحیح است بنابراین بنده معتقدم که بجای ناسزا گفتن بدادگستری بجای اینکه چوب برداریم همه را بیک چوب برانیم بهتر است بیاییم و بنشینیم بیبیم معایب و نواقص کجاست و رفع بکنیم والا هر روز گفتن فایده ندارد و بنده دیگر عرضی ندارم

رایب رئیس - آقای اردلان فرمائید اردلان - آقایان نمایندگان محترم قبل از دستور فرمایشاتی فرمودند که مورد استفاده بودند میخوام يك مسئله دیگری برسانم که آن مسئله مالی است عرض کنم در سال ۱۳۲۲ که بنده نمایندگی مجلس شورای ملی منتخب شدم يك شخص محترمی برای تبریک بمن ترم آمد و گفت يك نصیحتی آمدم بشما بکنم گفتم فرمائید گفت نصیحت من این است که در دوران و کالت خودتان كوشش نکنید که قوانین از مجلس شورای ملی بگذرد بلکه كوشش سعی خودتان را بکنار ببرید که قوانین موجود بموقع اجرا گذاشته بشود (صحیح است) برای اینکه بسیاری از قوانین گذشته است و تصویب شده است که در بوته اجمال مانده است و شما هر چه قدر قوانین بیشتر تصویب بکنید مادامی که در اجرای آن كوشش نکنید نتیجه ای برای مملکت حاصل نمیشود (صحیح است) البته در آن موقع که ۷ سال پیش بود بنده فرمایش آن شخص محترم را درک نکردم ولی حالا تجربیات این مدت بمن کاملاً نشان داد که حرف بسیار صحیحی بود و بنده میخوام بر حسب وظیفه نمایندگی که دارم در این دوره هر کجا تخلفی از قوانین مملکتی مشاهده کنم بیایم و در این جا برض آقایان نمایندگان محترم برسانم و با تشریک مساعی و کمک آقایان كوشش بکنیم که قوانین مصوبه مجلس شورای ملی بموقع اجرا گذاشته شود (احسن است)

(در این موقع هیئت دولت وارد مجلس شدند) و حالا که جناب آقای نخست وزیر تشریف آوردند بنده عرضم خیلی مختصر است اگر اجازه فرمائید خیلی زود تمام خواهم کرد عرض کنم بر حسب وظیفه نمایندگی که دارم كوشش میخوام بکنم که قوانین موجوده مملکتی بموقع اجرا گذارده شود و هر جا که

تخلی از قوانین مفادهم کنم بیام این جا عرض برسانم یکی از قوانین که در ادوار گذشته در مجلس شورای ملی تصویب شده و بنظر بنده بسیار قانون مفید و سودمندی است بنام قانون معسبات عمومی است این قانون در دهم اسفند ۱۳۱۰ بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است بنده يك ماده از این قانون را میخوانم و تغلفی که از این ماده قانون و بزبان ملک شده است در این جلسه عرض آقایان میرسانم ماده ۴۹ قانون معسبات عمومی میگوید قراردادها و معاملات دولتی اهم از خرید و فروش ، اجرت کار ، اجاره ، استجاره باید پس از مزایده و یا مناقصه صورت بگیرد یعنی آنچه که مال دولت است اگر بخواهند بفروشند باید بطور مزایده بفروشند که عاید دولت پول بیشتری شود و هر چه هم دولت میخواهد بخرد باید بطور مناقصه بخرد که ارزاتر تمام شود بسیار خوشوقتیم که این نکته را برنامه ۷ ساله در یک موردی رعایت کرده و بنده در روزنامه کثیرالانتشار اطلاعات شماره ۷۱۴۷ يك آگهی مزایده میخوانم که آقایان گوش بفرمایند تا بعد مقایسه بکنیم . سازمان برنامه مقداری نهال سرپای درخت زبان گنجشک و افراد موهوله کارگاه ذوب آهن کرج را از طریق مزایده بفروش میرساند و اولین بایستی ۵ درصد از بهای پیشنهادی را بعنوان سیرده بحساب . شماره ۳۰۵۶۵ بانگملی پرداخته و قبض آنرا بیوست پیشنهاد خود نموده و در تهران پاداره فلان بدهند . یعنی برای فروش نهال زبان گنجشک می بینم در روزنامه چندین مرتبه اعلان شده اما حالا يك چیز دیگری که شاید بیش از چندین میلیون بوده است چه عملی شده است؟ این راجع به نهال درخت زبان گنجشک بود بازم بنده در روزنامه البته همه روزنامه ها این خبر را نوشته بودند این را هم باز بنده اتفاقاً از روزنامه اطلاعات شماره ۷۱۲۱ استخراج کردم و برای استحضار آقایان میخوانم که ملاحظه بفرمایند که قوانین مملکتی ما در مورد فروش نهال درخت زبان گنجشک که ارزش هیچ دارد چه جور رعایت میشود و در این معامله باین بزرگی اصلا رعایت نمیشود و مزایده نمیکارند . ملاحظه بفرمایید (اسلامی - صد میلیون جنس را باین کافد رد کردند) . خبرهای کشور ، وزارت دارائی مکتبه موجودی تریاک خود را معامله نموده است معامله فروش موجودی تریاک محصول سال ۱۳۲۸ وزارت دارائی با یکی از شرکتهای صادرکننده ایرانی چندی قبل انجام گردید و با امضاء و مبادله قرارداد عمل تحویل در بندر خرمشهر شروع گردیده است اینک برای اطلاع معامله موجود با وزارت دارائی انجام گردید و باین عمل کلیه تریاک خریداری دولت در سال گذشته و امسال فروخته شده است برای تحویل محصول امسال بر روی شیره های خشک شده خریداری شده باید عملیاتی صورت گرفته شود که فعلا مشغول انجام آن میباشد تریاکهای فروخته شده با تحقیقات متخصصین در صندوقهای ۷۲ کیلویی بسته بندی میشود و برای اطلاع جمع کل محصول سال گذشته و امسال وزارت دارائی با خریداران در حدود ۴۰۰۰۰۰ صندوق ۷۲ کیلویی میباشد چهارمیان و با قصد صندوق ضویب حد ۷۲ کیلویی میشود

که دولت قوانین مملکت را رعایت میکند همین عدم اعتمادی که نسبت بدستگاه دولت همیشه هست باقی خواهد بود . اگر ما بخواهیم مردم اعتماد نسبت بدستگاه دولت داشته باشند و کارهای دولت پیشرفت بکند لازمه اش رعایت قوانین مملکتی است از جمله قوانینی که در مجلس شورای ملی تصویب شده است يك قانونی است در برنامه هفت ساله بنده در دوره گذشته که نماینده مجلس بودم افتخار عضویت کیسیون برنامه هفت ساله را هم داشتم مانایندگان ولایات فکر میکردیم که ممکن است مایک پولی برای برنامه هفت ساله تصویب بکنیم و تمام این پول را بیایند در شهر تهران و مراکز شهرستانها صرف بکنند و شهرستانهای کوچک معروم بمانند این بود که چند نفر از اعضای آن کیسیون پیشنهادی تهیه کردیم و بصورت ماده چهارم از تصویب مجلس شورای ملی گذشت ، چون آقایان نمایندگان ولایات خیلی باین باین موضوع علاقه دارند بنده این ماده را میخوانم ماده چهارم می نویسد : وجوه مذکوره در ماده ۲ که باره رعایت استعدادهای احتیاجات هر محل بطور متناسب فیما بین شهرستانهای مختلف کشور تقسیم خواهد شد بنحویکه حصه مجموع شهرستانهای هر یک از استانها در ظرف ۷ سال از هزار میلیون ریال کمتر نباشد یعنی مجموع شهرستانهای هر استانی باید بکهر هزار میلیون ریال یعنی یک میلیارد درش خرج بشود . ما ده استان داریم می شود ۱۰ میلیارد از این ۲۱ میلیارد بطور مسلم باید يك میلیارد درش در شهرستانها خرج بشود یکی از این شهرستانها که بنده افتخار نماینده گیش را دارم کردستان است در صورتیکه اتفاقاً می بینم برنامه بهمجا توجه کرده غیر از کردستان که بآنجا توجه نکرده است (همه نمایندگان : هیچ جا توجه نشده) در موقمی که آقای دکتر طباطباقان عضو کیسیون برنامه بودند باینکه این لایحه در ماده پیشنهادی دولت نبود مخصوصاً گذرانندیم و باصرار و ابرام بطور قانون در آوردم برای اینکه ما نمایندگان شهرستانها مطمئن باشیم که از این پولها سهم هر ولایت بصرف خودش برسد حالا از موادی که باید اجرا بشود این است که بنده می گویم باید ۲۱ میلیارد در ظرف هفت سال خرج بکنیم هر سال هم حسابش معین است ، حصه ولایات در این قانون ماده چهارم بطور صریح نوشته (صحیح است) نمیشود که تمام خرجها را بردارند بکجا بکنند و جاهای دیگر را معروم بکنند بنده از جناب آقای منصور الملک که خودشان ریاست عالی برنامه را هم دارند استعفا می کنم که در این خصوص توجه مخصوصی بذوق بفرمایند که این ماده چهارم برنامه مخصوصاً اجراء بشود مخصوصاً در قسمت کردستان . در قسمت کردستان بنده می خواهم این را عرض بکنم آمدند گفتند ما حصه ای که بکردستان می دهیم این است که يك بشاهراهی که آذربایجان را وصل بکند بکرمشاه می آوریم از کردستان می گذرانیم که کردستان هم استفاده بکند ما هم باین قناعت کردیم اما توجهی نشده بنده که نماینده آنجا هستم آقای آصف که نماینده معترم آنجا هستند و اینجا تشریف دارند شاهد هستند که مردم این مملکت تا وقتی که بدستگاه معشن نشوند

هر روز می آیند و شکایت میکنند که پول برنامه برای همه جا هست جز کردستان . این است که بنده از جناب آقای منصور الملک استعفا دارم توجهی باین قسمت مذکور بفرمایند بنده با اجازه آقایان محترم در هر کجا بود هر مورد تغلفی در قوانین کشور دیدم چنانچه در قانون معسبات عمومی امروز عرض کردم بازم می آیم عرض آقایان میرسانم

۳ - معرفی هیئت دولت

از طرف آقای منصور نخست وزیر

نایب رئیس - آقای نخست وزیر
نخست وزیر - آقایان نمایندگان محترم چون

بفرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مأموریت تشکیل دولت باینجناب محول گردیده اینک آقایان وزیران را معرفی میکنم

- آقای علاء وزیر امور خارجه
- آقای کبهان وزیر فرهنگ (مبارک است)
- تیمسار سیهبد یزدان پناه وزیر جنگ (مبارک است)
- آقای زند وزیر کشور (مبارک است)
- آقای دکتر زخمی وزیر کار (مبارک است)
- آقای دکتر اقبال وزیر راه (مبارک است)
- آقای وارسه وزیر بهداری (مبارک است)
- آقای تهرانی وزیر پست و تلگراف (مبارک است)
- آقای علم وزیر کشاورزی (مبارک است)
- آقای هیئت وزیر دادگستری (مبارک است)
- آقای دکتر امینی وزیر اقتصاد ملی (مبارک است)
- آقای دکتر اردلان معاون وزارت امور خارجه

تا ورود آقای علاء امور مربوطه را کفالت مینمایند وزیر دارائی هم بزودی تعیین و معرفی میشود

برنامه این دولت فقط ناظر بر مسائلی است که در وضع حاضر مورد ابتلاء و غیر از وظائف هادی است که از تکالیف معمولی بشمار میرود ، بهلاوه مطالبیکه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی در نطق افتتاحی دوره شانزدهم تقنینیه مجلس شورای ملی و دوره اول سنای بیان فرمودند جامع تمام نکات لازمه راجع سیاست خارجی و سیاست داخلی کشور بوده و همین فرمایشات دستور اساسی است که دولت اجرای آنرا وظیفه خود میداند

با اینحال محض روشن شدن طرز عمل و روشی که دولت برای نیل بقصد و تأمین زمینه حسن تفاهم و تشریک مساعی با مجلس شورای ملی در نظر گرفته است بطور مقدمه خاطر آقایان محترم را مستحضر میدارد که احتیاج کشور ما باصلاحات و لزوم تغییر و تحول مناسب در اوضاع و احوال عمومی امری بدیهی است که مستغنی از شرح و تفصیل است

در برنامه های کلیه دولتها که تاکنون معرفی شده اند با مختصر تفاوت موادی بمنظور اصلاح امور و بهبود اوضاع مندرج بوده که مورد تصویب مجلس شورای ملی واقع گردیده است بنابراین میتوان گفت که موضوع اصلی يك جمله پیش نیست و آن اصلاح وضع کشور در شئون مختلف یعنی تهیه وسایل آسایش و ترقی سطح زندگی و سعادت هم میهنان عزیز خصوصاً طبقات ضعیف و زحمتکش است جهت نیل باین مقصد اتخاذ اصول معین در طرز و روش کار که متناسب با منظور باشد ضرورت دارد تا

کلیه امور اداری و اجتماعی و اقتصادی که مینا و محور زندگانی مادی و معنوی جامعه میباشد بوجه مطلوب جریان یافته و احتیاجات عمومی را تأمین کند دولت حاضر معتقد است که توجه باصلاح سازمان کشور و تصحیح آن از هر گونه فساد و بی تربیتی شایان کمال اهمیت است و بایستی مورد علاقه عموم اصلاح طلبان باشد زیرا هر گونه فکر خوب و نقشه مفید برای اینکه بقابل عمل در آید باید در یک دستگاه اداری وارد و یا از همانجا ناشی شود و سیر کند تا به نتیجه برسد پرواضح است که اگر این دستگاه نامتناسب و ناموزون و یا فاسد شده باشد همان فکرو نقشه خوب خراب میشود و بسا اوقات نتیجه معکوس میدهد این است که اصلاح سازمان اداری و طرز کار ادارات و دستگاههای دولتی را باید مینا و مبداء بهبود صکایه امور کشور دانست و بجزرات میتوان گفت که نه فقط بدینوسیله اصلاحات اقتصادی و معاشی و امنیت قضائی تضمین میشود بلکه در راه اصلاح اوضاع اجتماعی و تهذیب اخلاق و احوال روحی ملت نیز تأثیری بسزا خواهد داشت . با اصلاح سازمان اداری کشور وضع کارکنان دولت نیز بر اصل ثابت و دور از تزلزل و نگرانی قرار خواهد گرفت بطوری که موجب تشویق خدمتگزاران لایق و صدیق و مستلزم دفع عناصر فاسد خواهد بود بدین ترتیب بسیاری از مشکلات و معظورات که ناشی از سوء جریان امور است و دائماً اوقات همه را مشغول میدارد و باعث نگرانی و ناراحتی شده است از میان برداشته میشود (احسن - صحیح است) و اوقات بصرف کارهای مفید خواهد رسید . دولت با ایمان و عقیده راسخ

مهیما شده است که برای اجرای منویات ذات مقدس ملوکانه زینت معروض فوق را اساس کار و خط مشی خود قرار دهد و امیدوار است که با معاضدت و مساعدت مجلس محترم شورای ملی با تأییدات الهی و توجهات خاصه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی روش نویبی را که مستلزم دفع مشکلات و نواقص فعلی و موجب تأمین حسن جریان امور کشور و حصول ترقیات عمومی ملت باشد به موقع اجراء بگذارد (احسن) اکنون اصول برنامه دولت را بشرح زیر تقدیم داشته از آقایان محترم تصویب آنرا تقاضا می نمایم

۱- سازمان اداری کشور بر طبق قوانین و مقرراتی که لوایح آن تهیه و پیشنهاد خواهد شد بترتیبی خواهد بود که قسمتی از امور مردم که جنبه اختصاصی و معلی دارد در شهرستانها و استانها بوسیله دوائر معلی با تصویب انجمن های منتخب اهالی و با مراقبت و نظارت استانداران و فرمانداران اداره شود (صحیح است)

۲ - سازمانهای کشور اهم از ادارات و قضائی باید بقدر احتیاجات ضروری باشد (احسن) نه زائد بر آن . جریان کارها با مختصر کردن و ساده کردن قوانین و حذف آیین نامه ها و مقررات غیر لازم سهل و سریع شود (صحیح است) همانطور که مأمورین فاسد و خطا کار باید کیفر ببینند و دفع شوند متصدیان هم که متناسب مسئولیت مقام خود کار انجام ندهند یا اینکه در جریان امور دولت و یا مردم موجبات اشکال و تأخیر فراهم نسایند مورد مواخذه و تعقیب خواهند شد (صحیح است)

۳ - رعایت مسئولیت وزیران که باید وسائلی لازم ایفاء وظائف را دارا باشند . وزارت دارائی باید اعتبارات مصوب بوجه را با اختیار آنها بگذارد نظارت مأمورین وزارت دارائی در مصرف وجوه بطریق اجرا خواهد شد که باعث دخالت و تولید اشکال در اجرای وظائف وزارتخانه هانشود (صحیح است) موافق این ترتیب وزارتخانه ها مسئولیت عمل بوجه خود را بعهده خواهند داشت و حساب آنرا بدیوان معاسبات تسلیم خواهند نمود . قوانین و مقررات موجوده معاسباتی و مالی جهت تطبیق با این اصول مورد تجدید نظر خواهد شد (صحیح است)

۴ - تقویت و تکمیل قوای تأمینیه کشور .
۵ - تقویت سازمان برنامه هفت ساله و تسهیل و تسریع وسائل اجرای آن که باعث ترقی بنیه اقتصادی کشور و بالا رفتن سطح زندگانی عموم خواهد بود
۶ - ترویج خرده مالکی بوسیله ایجاد شرکت های تعاونی و تأسیسات کشاورزی و آبیاری و اعطای اعتبارات با شرایط سهل بکشاورزان . (صحیح است)
۷ - تجدید نظر در قوانین مالیاتی بر اساس عدالت اجتماعی بخوی که تمهید و تخفیف مالیات و عوارضی را که طبقات ضعیف تحمیل می شود تأمین نماید .

۸ - اقدامات فوری در توسعه کارهای راه سازی و عملیات ساختمانی راه آهن و سایر ساختمان ها بمنظور اشتغال کارگران و رفع بحران بیکاری
۹ - تهیه و تسهیل وسائل کمک مالی بدوستان صنعتی و فراهم ساختن موجبات حفظ و حمایت آنها با رعایت رفاه مصرف کنندگان

۱۰ - مبارزه با تبلیغات تحریبی و هر گونه انتشاراتی که تحریک یاس و بدبینی در مردم میکند (صحیح است)
بهداری - انشاءالله موفق باشید

نایب رئیس - آقای دکتر مصباح زاده و آقای نبوی اجازه خواسته اند ولی راجع بقسمت برنامه مذاکره ای نمی شود

دکتر مصباح زاده - چون دولت را معرفی کردند برای وزارت دارائی کسی را معرفی نکردند و باید هر وزارت خانه مطابق قانون اساسی وزیر مسئول داشته باشد بنده می خواستم ببینم تا وقتی وزیر تعیین شده چه کسی مسئولیت وزارت دارائی را خواهد داشت

نایب رئیس - آقای نبوی

نبوی - بنده هم همین عرض را داشتم که آقای دکتر مصباح زاده متذکر شدند

نایب رئیس - آقای نخست وزیر

نخست وزیر - بنده عرض کردم که وزیر دارائی بزودی تعیین خواهد شد البته وزارت دارائی هم تشکیلاتی دارد خود بنده هم که نظارت می کنم در امور وزارت دارائی (صحیح است)

۴ - موقع دستور جلسه بعد ختم جلسه نایب رئیس - چون چیزی در دستور نیست جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده روز ۳ شنبه ساعت ۹ صبح (مجلس ساعت ده و چهل و پنج دقیقه ختم شد) نایب رئیس مجلس شورای ملی
دکتر عبداللّه معظمی